

Forfatter: Hauch, Carsten

Titel: Udrag fra En polsk Familie: 1-2. - 1926

Citation: Hauch, Carsten: "En polsk Familie: 1-2. - 1926", i Hauch, Carsten: *En polsk Familie: 1-2. - 1926*, udg. af POUL SCHJÆRFF, 1926-29, s. XX. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-hauch01val-shoot-idm140529614472944.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: En polsk Familie: 1-2. - 1926

I Lighed med Forbillederne taler Forfatteren hele Tiden med (f. Eks. »Den Fremmede, som vi herefter ville kalde med hans Fornavn, Adalbert«. - »Vi maae for Resten bemærke, at ...« dette er kun Eksempler instar omnium); han tager Standpunkt overfor Personerne (f. Eks. »hvori vi for Resten ei ubetinget kunne give ham Ret«), anstiller Overvejelser (f. Eks. om de stridige Veje i Ungdommen, eller om Tilfældets Betydning for Mennesket) og indstrør lyriske Digte af den højeste Værdi. Alt dette giver Værket et personligt og subjektivt Præg. Af mere objektiv Art er en anden Teknik, som Romanen ogsaa har Prøver paa: foruden den egentlige fremadskridende Handling berettes større Episoder eller Begivenheder, der har strakt sig over en længere Tid i Form af Breve (Czernims Brev om Casimirs sørgelige Skæbne), Fortællinger ^{xxi} fra en af de optrædende Personers Side (f. Eks. Casimirs Kærlighedshistorie, Emilies Ophold i Klostret, eller Leontines Bortførelsehistorie) eller som større Indskud. Dette sidste er Tilfældet med Pater Vincents Historie, som han noget overdrevent kun kalder »et blot Omrids af mit Liv«, skønt det strækker sig over ikke mindre end otte Kapitler. Disse større Indskud findes i flere af Hauchs Romaner; de er ingenlunde uden Betydning for Handlingen eller Personernes Karakteristik, men de virker ofte noget paaklistret eller i hvert Fald noget overdrevent retarderende. Ofte fortælles noget for Ideen eller Handlingen vigtigt i symbolsk Form; Brugen af Symboler er overordentlig fremtrædende i »En polsk Familie«; de bidrager til at give tilsyneladende ligegyldige Begivenheder en dybere Betydning, de giver Perspektiv og Syn i Billederne. Selve Bogens Idé rummes i »Eventyret i Spindestuen«, der dels er en Fortælling, som Leontine beretter, dels og navnlig et Symbol, der skal give Forstaaelsen af hele Polens Skæbne. Overordentlig fint forstaaer Hauch at anvende Symbolerne i sit Værk: I det gamle Slot findes et Ur, rustent og ødelagt; kun Døden er tilbage og vidner med sin Le om alts Forkrænkelighed; da Uret gik i Staa, begyndte ogsaa Bygningen at forfalde. Da den kostbareste Stræng paa den gamle Harpespillers Harpe brister, betyder det ikke alene, at han nu ikke kan tjene sit Brød, nej, han har mistet Sangen, der er Polakken lige saa nødvendig som Aandedrættet. Et tragisk Symbol er det, at Polakkerne, da Dødsklokken ringer, netop drikker Frihedens Skaal, og at Leontine paa Maskeraden bærer en Dianadragt med en Halvmaane; den er, ligesom Polens Magt, i Aftagende. Den Slæde, der skulde føre Fangerne til Sibirien, sammenlignes med en Ligkiste, og det nye Slot er en hæslig Trolld over for det gamle; det er den ^{xxii} nye Tid, Despotiets, mod den gamle, patriarkalske, derfor stikkes det i Brand af den gamle Michael; Tyranniets Bastille maa falde, men, kun en liden Stund, saa genopbygges Slottet, Polakkerne bukker under, den gamle Harpe sønderslaas af en russisk Soldat, og Polen lever kun i Aandens og Poesiens Rige.